

esti Riiklik Koreograafiline Kool on oma üheistkümneme tegevusaasta jooksul kujunenud üheks populaarsemaks kunstiõppeasutuseks meie vabariigis. Seda on saavutatud küll peamiselt oma iga-aastaste avalike esinemistega pealinna teatripubliku ees. Aastast aastasse on kasvanud kooli nõudlikkus esitatavate palade suhtes, suure hoolega valmistati ette katkendeid ja tantsuseene paljudest ballettidest. Eelmiste aastate jooksul on lavastatud II vaatus «Vaskratsanikust», II ja III vaatus «Luikede järvest», III pilt «Kalevipojast» ja I vaatus «Suraleest» ning ka lühiballetid «Võlutud mets», «Võitlev Korea» ja «Eesti ballaad». Nendega võideti pealtvaatajate poolehoid ja heasoovalikkus. Kuid ainult balletikatkendid ei suutnud rahuldada kooli juhtkonda ning täna on otsustati asuda julge ülesande juurde — lavastada õhtut täite balleti. See on suure tähtsusega üritus, millest tulevased balletiartistikud ammandavad lavakogemusi (kogemused ulatuslike osade kujundamisel; ansambliantants, mida senini peaaegu ei viljelatud; vastupidavuse kasvamine). Üritus on seda tähtsam, et tingituna «Estonia» äärmiselt piiratud balletirepertuaarist muutub kooli õpilastel võimalus lavapraktika saamiseks teatri lavastustes üha väiksemaks. Eesti Riikliku Koreograafilise Kooli esimeste lendude lõpetajad aga saavutasid professionaalsel aval kordamiskuid tänu tugevale lavapraktikale.

Tohutute pingutuste viljana, mida tegi läbi kooli pere eesotsas direktor A. Ekstoniga, on nüüd «Estonia» repertuaaris

Roomustar Balletietendus

ER Koreograafilise Kooli balletietendus
«Asjatu ettevaatus»

vanaaegne koomiline ballet «Asjatu ettevaatus». Balleti esietendus enne möödunud hooaja lõppu ja praegu püsib ta teatri repertuaaris.

«Asjatut ettevaatust» on jälginud juba kolme sajandi teatripublik (esmakordselt lavastati 1786. a.), kuid ometi pole see täielikult kaotanud oma võlu ka tänapäeval; seda muidugi tänu «igavesele teemale» — armastusemale, mis seisab balleti sündmuste keskpunktis. Erilise värvi omandab teema seetõttu, et tegevus kulgeb komöödiavormis.

«Asjatu ettevaatuse» käesolev lavastus kõidab eelkõige oma tegevuse hoogsuse ja noorusliku värskusega. Tantsud on lavastatud ilusaioonelistena ja liigutuste loogikat arvestavalt. Lavastaja — Kasahhi NSV rahvakunstnik Aleksander Selezņov — on traditsioonilise koreograafilise lahenduse püüdnud «Estonia» lavale üle toonud. Lavastaja oleks siiski võinud julgemalt anda lavastusele oma mõtteid, sest sel traditsioonilisel lavastusel on ka puudu jääke, nagu näiteks I ja III vaatus põhine tantsulisus.

Balletis esineb kogu õpilaspere, meie balletitulevik. Nähtu põhjal võib öelda, et eriti tähtsate osas on tulevik paljutootav. Tantsutehniline baas on kõigil tähtsatest solistidest muidugi õppeaastaid arvestades. Jalgade väljatöötamisel

tuleb edaspidi tööd teha suurema väljapoolsuse saavutamiseks puusast, ka jalalaba ning varvaste sirutamiseks tuleb veel tublisti töötada. Rõõmutavalt on paranenud käte tantsuvorm. Häirivalt mõjub aga tantsu teatav kokkusurutus, ei osata kasutada kogu lavapinda. Eriti avaldub see hüpote puhul. Sellest veast aga ei vabaneta enne, kui kool saab avaramad ruumid harjutamiseks.

Nõrgemini on komplekteeritud poisteklassid, eriti vanemad.

Osatütijatest paistis silma 8. klassi õpilane Endrik Kerge, kes omab loomulikku sarmi ja esinemiskindlust. Balletis tantsis ta «esimest armastajat», noort talupoissi Colin'i. E. Kergel on tugevaid tantsutehnilisi eeldusi (õhulised hüpped, efektsed tuurid), mis tugeva edasiarendamise korral võivad meile anda suurte võimetega meestantsija. «Asjatu ettevaatuses» on rohkesti pantomiimilisi elemente, siin esineb noor balletiartisti sündimatu loomulikkusega, tema žest on vaba ja hästi mõistetav. Iga liigutus on ilusaiooneline, seejuures ei esine kaldumist poseerimisse. Oma osa tantsu-partnerina täitis ta meeldiva korrektsusega.

Balleti kangelannat, iõuka taluperenaise lapselast Liisat kehastasid 9. klassi õpilane Milvi Kõnnusaar ja Helga

Ojalo 8. klassist. Mõlema kiituseks peab ütleva, et vaatamata esmakordsele esinemisele nii ulatuslikus osas, tuldi ülesandega põhiliselt toime. Eriti tublilt esitati tantsupartii, kus tuldi võitjana välja mitmesugustest tantsutehnilistest raskustest. Vähem õnnestus mänguline külg — esinemine pantomiimilistes stseenides on üle kuhjatud paljude mittevajalike ja ebaloogiliste žestidega. Reageerimisel esineb vigu: näiteks ehmataimine toimub enne, kui baleriin märkab seda, mis teda sunnib ehmuma. Mõlemad Liisad vajavad veel tugevat näitejuhikätt; mõnikord nende püüdlused annavad hoopis vale resultaadi. Nii muutuvad Liisa kapriisid vahetevahel hüsteeriahoogudeks. 3. vaatuses näiteks rebib Liisa asja eest, teist taga voodist puhtad padjad ja linad, lükkab ümber voki jne. Sellisel käitumisel puudub loogiline alus. M. Kõnnusaarel tuleks edasises töös mõelda ka jalgade suurema elastuse saavutamisele, mis muudab tantsu pehmemaks. H. Ojalol on kallak olla magus. Kui areng selles suunas jätkub, tekib oht jääda väljendusvaeseks.

Sulev Nõmmikut (8. klassi õpilane) tunneb teatripubliku koomiliste pisiosade andeka esitajana. Seekord esines ta rikka farmeri kohtlase pojana, luues küll veidi üheplaanilise (balleti autoreist tingituna), kuid tähelepanuväärava kuju. Nikesi lihtsameelsus oli edasi antud nii, et see ei muutunud eemaletõukavaks. S. Nõmmik on ka miimiliselt väga väljendusrikas.

«Asjatu ettevaatus» ilmekaim kuju on rahaahne farmer Marcelina. Traditsiooni kohaselt mängib seda osa

meesnäitleja. Eesti Riikliku Koreograafilise kooli pedagoog Aleksander Selezņov näitas selles osas oma rikkalikku näitlejatalenti. Ta suutis auada Marcelina mitmepalgelisuse, olles usutav nii Liisat armastava vanaemana kui ka ahne vanaeidena, kes raha eest on valmis õnnetusse tõukama oma lapselast. Iga žest oli peensuseni läbi mõeldud, iga miimiline varjund omal kohal.

Mõnusalt viis rikka farmeri Micheau' osa läbi Rein Ranniku. Eesti Riikliku Koreograafilise Kooli pedagoogid Z. Kabalevskaja, G. Izerovõtš, K. Saareke, G. Tšernjavskaja ja N. Taarna on teinud palju ühtluse ja tehnilise puhtuse saavutamiseks. Harjumine ansambliantantsu nõuetega on tulevaste balletiartistidele üli-tähtis ja koolis tulekski võtta suund heade ansambliantantsijate kasvatamisele. Meie balleti edasise arengu seisukohalt on sellel määratu tähtsus.

Tantsude (eriti II vaatus) head mõjulepääsu soodustasid Leida Klauzi peenetundelise võraitajuga loodud tõesti balletipäraseid kostüümid. Kostüümid aitasid palju kaasa tantsude õhuliseks muutmisele. Kahju, et teatri direktioon ei leidnud summasid uute dekoratsioonide valmistamiseks; praegused vanadest lavastustest lapitud dekoratsioonid kisuavad palju üldisest pidulikkusest ja nooruslikust värkusest alla.

Eesti NSV teenelise kunstitegelase Jaan Käärmehe dehhüt balletidirigendina oli meeldivalt rütmikindel.

«Asjatu ettevaatus» on rõõmustav balletietendus.

H. Aassalu